

Sygn. akt I C 451/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Aneta Szalkiewicz – Łosiak
Protokolant:	sekr. sądowy(...)

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z **powództwa** J. K. (1)

przeciwko A. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda J. K. (1) na rzecz pozwanej A. K. kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 451/16

UZASADNIENIE

Powód J. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 39.239,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając, powód wskazał, iż strony zawarły związek małżeński dnia 8 kwietnia 2007 r., który został rozwiązany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt II C 1200/14 z winy obu stron. Strona powodowa podniosła, iż w czasie trwania małżeństwa strony zawarły dwie umowy pożyczki opiewające na 58.856,50 zł oraz 23.648,27 zł, za których spłatę powód i pozwana byli odpowiedzialni na zasadzie solidarności biernej jako dłużnicy solidarni. Powód stwierdził, iż środki z obu pożyczek były przeznaczone w całości na zaspokojenie wspólnych potrzeb rodziny stron. Powód wskazał również, iż w dniu 11 grudnia 2014 r. zawarł samodzielnie z (...) Bank S.A. umowę pożyczki powtórnej opiewająca na łączną kwotę 78.862,22 zł, z której uregulował pozostałą część wcześniejszych zobowiązań stron z tytułu umów pożyczki. Zdaniem powoda, wobec faktu, iż pozwana wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania dnia 14 stycznia 2014 r., od tego dnia strony zaczęły prowadzić dwa odrębne gospodarstwa domowe i ustały między nimi wszelkie więzi gospodarcze. Z tego względu – jak wskazał powód – przysługiwać ma mu względem pozwanej roszczenie regresowe w wysokości 1/2 łącznej kwoty obu spłaconych pożyczek.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podkreśliła, iż w okresie trwania małżeństwa między stronami obowiązywał ustrój ustawowej wspólności majątkowej. Pozwana przyznała, iż w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej strony zaciągnęły wspólnie dwa zobowiązania kredytowe opiewające na 58.856,50 zł oraz 23.648,27 zł. Wskazała jednak, iż umowa kredytu z (...) Bank S.A. na kwotę 78.862,22 zł, została zwarta przez powoda wprawdzie jednoosobowo i bez zgody ani wiedzy pozwanej, jednak w czasie trwania wspólności majątkowej między stronami. Pozwana podniosła, iż fakt rzekomego fizycznego uregulowania zobowiązań przez powoda samodzielnie, nie oznacza, iż uczynił to z własnych środków, gdyż kredyt na spłatę tych zobowiązań został zaciągnięty w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej stron, a zatem środki z niego pochodzące również stanowiły przedmiot tej wspólności, niezależnie od tego, czy strony prowadziły w tym czasie wspólnie gospodarstwo domowe i budżet. Powódka stwierdziła, iż fakty te czynią żądania powoda bezzasadnymi, a w niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, że środki pochodzące z kredytu z dnia 11 grudnia 2014 r., zaciągniętego przez powoda, stanowiły składnik jego majątku osobistego, a przeznaczenie ich na spłatę kredytów z 2012 r. i 2013 r. było wydatkiem bądź nakładem z jego majątku osobistego na majątek wspólny stron. Nadto podniesiono, iż powód nie wykazał, by po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej dokonał spłaty z majątku osobistego całości kredytu zaciągniętego w dniu 11 grudnia 2014 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. K. (1) zawarł z pozwaną A. K. związek małżeński w dniu 8 kwietnia 2007 r. W czasie trwania małżeństwa pomiędzy stronami obowiązywał ustrój ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód: Odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 12.

W dniu 8 sierpnia 2012 r. powód i pozwana zawarli wspólnie umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na jej podstawie (...) Bank (...) S.A. we W. udzielił im pożyczki gotówkowej w kwocie 58.856,80 zł na okres od dnia 8 sierpnia 2012 r. do dnia 15 sierpnia 2018 r.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) – k. 40 – 51.

W dniu 20 lipca 2013 r. strony sporu zawarły z (...) Bank S.A. we W. umowę pożyczki powtórnej nr NP\ (...). Na jej podstawie bank udzielił powodowi i pozwanej pożyczki w kwocie 23.648,27 zł na okres od 26 lipca 2013 r. do 17 lipca 2020 r.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód Umowa pożyczki powtórnej nr NP\ (...) – k. 52 – 58.

Większość środków uzyskanych z zaciągniętych przez strony pożyczek z roku 2012 i 2013 przeznaczone zostało na remont budynku, znajdującego się na nieruchomości, wchodzącej w skład majątku osobistego powoda. Remont ten wyniósł ok. 80.000 zł.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód: zeznania świadka J. K. (2) – protokół elektroniczny od 10:59 do 17:25, k. 206, przesłuchanie pozwanej A. K. – protokół elektroniczny od 46:40 do 50:41, k. 206.

W dniu 11 grudnia 2014 r. powód J. K. (1) zawarł z (...) Bankiem S.A. we W. umowę pożyczki (...) (...). Na jej podstawie bank udzielił powodowi pożyczki na kwotę (...) zł na okres od 11 grudnia 2014 r. do 17 grudnia 2021 r. Nadto na mocy umowy, powód upoważnił bank do pomniejszenia kwoty pożyczki o kwotę całkowitego zadłużenia z tytułu aktywnej umowy nr NP\ (...) zawartej w dniu 26 lipca 2013 r., które na dzień zawarcia umowy wynosiło 20.208,57 zł.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód: Umowa pożyczki powtórnej nr NP\ (...) – k. 89 – 120

Związek małżeński powoda z pozwaną został rozwiązany przez rozwód z winy obu stron wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt II C 1200/14. Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w

Gdańsku stwierdził, że orzeczenie wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie II C 1200/14 w zakresie m. in. orzeczenia o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód jest prawomocne z dniem 24 czerwca 2015 r.

Dowody: Wyrok z dnia 22 maja 2015 r., sygn. akt II C 1200/14 – k. 13 – 14, postanowienie z dnia 31 sierpnia 2015 r., sygn. akt I ACa 630/15 – k. 39

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie sąd ustalił na podstawie załączonych przez strony do akt sprawy dokumentów, których autentyczność i prawdziwość nie była kwestionowana w toku procesu przez strony, ich prawdziwość i rzetelność nie budziła również wątpliwości sądu.

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka J. K. (2) oraz stron, jednakże dotyczyły one okoliczności, które dla rozstrzygnięcia nie miały bezpośredniego znaczenia. Zeznając, strony i świadek skupiały się na kwestii wykorzystania środków pochodzących z pożyczek. Tymczasem podstawę rozstrzygnięcia stanowiło ustalenie, że wszystkie pożyczki, które powoływane były w nin. sprawie, zaciągnięte zostało w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej. Dlatego, mimo że powód spłacił dwie pierwsze pożyczki ze środków z pożyczki uzyskanej w grudniu 2014r., to nie mógł domagać się rozliczenia tej ostaniej, która podobnie jak dwie pierwsze zawarta została w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej.

Jako podstawę prawną żądania pozwu powód wskazał przepis art. 376 § 1. kc, na mocy którego jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Na tej podstawie powód wystąpił z roszczeniem regresowym względem pozwanej, domagając się zapłaty 1/2 łącznej kwoty obu spłaconych pożyczek za okres od dnia 14 stycznia 2014 r. do dnia 11 grudnia 2014 r. W czasie procesu wskazywał również, że pożyczka została częściowo spłacona z jego majątku osobistego.

Jednak, strona pozwana słusznie wskazała na brak w niniejszej sprawie podstaw do uznania, aby środki pochodzące z pożyczki z dnia 11 grudnia 2014 r., zaciągniętej przez powoda, stanowiły składnik jego majątku osobistego. Przez to nie było podstaw dla ustalenia, że przeznaczenie ich na spłatę pożyczek z 2012 r. i 2013 r. było nakładem z majątku osobistego powoda na majątek wspólnych stron.

Tymczasem, zgodnie art. 45 kro (§ 1) każdy z małżonków (...) może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił na majątek wspólny, ale ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Co prawda, w § 2 przywołanego przepisu, mowa jest o tym, że zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego (...). Jednak, w sytuacji gdy nie ma majątku wspólnego stron i tym samym bezprzedmiotowym byłoby wszczynanie postępowania o podział majątku, rozliczenia rzeczonych nakładów dokonać można w procesie, w sprawie o zapłatę (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25.01.2000 r. w sprawie I CKN 376/98, z dnia 2.10.2008r w sprawie II CSK 203/08, oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 8 stycznia 2014 r. w sprawie V ACa 592/13).

To, że umowa kredytu z 11 grudnia 2014 r. zawarta została jedynie przez powoda, nie oznacza, że kredyt ten obciążył majątek osobisty powoda. Przeciwnie, w momencie zawarcia umowy pomiędzy stronami nadal istniał ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej. Jak stanowi art. 36§2 krio, każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym. Zabronić tego może jedynie przepis szczególny. Wśród czynności, które wymagają zgody współmałżonka, nie ma umowy o kredyt czy pożyczkę. Poza tym, w sytuacji wymogu takiej zgody, jej brak, z pewnością nie byłby uzasadnieniem dla żądania pozwu. O tym jaki charakter ma zobowiązanie zaciągnięte przez powoda w grudniu 2014 r., o tym do jakiego majątku weszło, decyduje to czy powód i pozwana nadal w chwili zawierania umowy byli małżeństwem, oraz czy nadal w tym małżeństwie obowiązywał majątkowy ustrój wspólności małżeńskiej. Jak ustalono, powód i pozwana w chwili zawarcia przedmiotowej umowy byli małżonkami, a w ich małżeństwie obowiązywał ustrój majątkowej wspólności. Z tego względu kwota pożyczki weszła w skład tego majątku. Zatem, mimo

że środki z tej umowy zostały przeznaczone na spłatę wcześniejszych, wspólnych zobowiązań, powód z powołaniem się jedynie na tę okoliczności, nie może domagać się od pozwanej spłaty na jego rzecz połowy wartości kredytu z grudnia 2014 r. O takich długach związanych z majątkiem wspólnym i ciążących w czasie trwania wspólności na obojgu małżonkach jako podmiotach wspólności majątkowej małżeńskiej, sąd może orzec, jedynie wówczas gdy zostały one spłacone przez jednego z małżonków z własnych środków, po ustaniu wspólności majątkowej a przed dokonaniem podziału majątku wspólnego (zob. Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 15 kwietnia 2011 r., II CSK 430/10).

Zatem w okolicznościach nin. sprawy, powód mógłby się domagać zapłaty na swoją rzecz od pozwanej, w sytuacji gdyby wykazał, że dokonał z własnych środków spłaty pożyczki z grudnia 2014 r. W nin. postępowaniu powód podnosił wprawdzie, iż dokonał takiej spłaty części zobowiązania. Jednakże nie przedstawił żadnych dowodów, na podstawie których możliwe było ustalenie wysokości tych spłat. Zważyć należy, iż zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. To więc na powodzie spoczywał obowiązek wykazania wysokości wpłat, dokonanych z majątku osobistego celem uregulowania zobowiązania obciążającego majątek wspólny stron.

Na marginesie można jednak wskazać, że w kontekście podnoszonych przez obie strony twierdzeń, wątpliwe jest także istnienie roszczenia powoda o zwrot spłaty pożyczki z grudnia 2014 r. Jak wynikało z postępowania dowodowego, środki z dwóch pierwszych pożyczek, których spłata nastąpiła ze środków z umowy z grudnia 2014 r., przeznaczone zostały w znacznym zakresie na rozbudowę budynku na nieruchomości powoda. Koszt tych prac przyznany przez powoda to kwota 80.000 zł. Zatem w sytuacji, gdy środki z umów, które weszły do majątku wspólnego stron, przeznaczone zostały na majątek osobisty powoda, po ustaniu majątku wspólnego, nie mogą – w stosunkach między małżonkami - obciążać pozwanej. Jak stanowi przywołany już art. 45§1 krio, małżonek powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód.

Dlatego, nie znajdując podstaw do obciążanie pozwanej żadaną w pozwie kwotą, sąd oddalił powództwo.

O kosztach Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z akt. 108 k.p.c. obciążając powoda kosztami w całości, jako stronę przegrywającą sprawę. Na koszty te, składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanej, będącego adwokatem, ustalone na kwotę 2.400 zł – stosownie do § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 1348 ze zm.) – znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie na podstawie § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zmianami) – a także opłata skarbową od pełnomocnictwa, wynosząca 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

(...)

3. (...)

G.(...)